

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie
Instytut Nauk Medycznych

Program studiów I stopnia
dla kierunku

RATOWNICTWO MEDYCZNE

profil praktyczny

Nysa, wrzesień 2019

Spis treści

1. Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów
2. Opis zakładanych efektów uczenia się
3. Harmonogram realizacji programu studiów
4. Opis modułów kształcenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów
5. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia
6. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych wraz z liczbą punktów ECTS
7. Zasady prowadzenia procesu dyplomowania
8. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

1. Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów

- a) *Nazwa kierunku studiów*
ratownictwo medyczne

- b) *Nazwy specjalności kształcenia*
nie dotyczy

- c) *Poziom studiów*
Studia I stopnia

- d) *Profil kształcenia*
praktyczny

- e) *Forma / formy studiów*
studia stacjonarne
studia niestacjonarne

- f) *Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta*
licencjat

- g) *Liczba semestrów*
studia stacjonarne - 6 semestrów
studia niestacjonarne - 6 semestrów

- h) *Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie*
studia stacjonarne - 193
studia niestacjonarne - 193

2. Opis zakładanych efektów uczenia się

Kierunek studiów I stopnia *ratownictwo medyczne*, profil praktyczny, został przyporządkowany do następujących dyscyplin naukowych/artystycznych:

- 1) dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu
  - a) dyscyplina naukowa/artystyczna: *nauki medyczne* (udział liczby punktów ECTS: 100%)

Objaśnienia oznaczeń:

A – nauki podstawowe

B – nauki behawioralne i społeczne

C – nauki kliniczne

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

1, 2, 3 i kolejne – numer efektu kształcenia

Nazwa kierunku studiów: <i>ratownictwo medyczne</i> Poziom kształcenia: studia I stopnia Profil kształcenia: praktyczny	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ Po ukończeniu studiów I stopnia na kierunku <i>ratownictwo medyczne</i> , profil praktyczny, absolwent zna i rozumie:
WIEDZA w zakresie nauk podstawowych	
A.W1.	mianownictwo anatomiczne;
A.W2.	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym;
A.W3.	anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;
A.W4.	podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;
A.W5.	fizjologię narządów i układów organizmu;
A.W6.	mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi;
A.W7.	funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka;
A.W8.	proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne;
A.W9.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych;
A.W10.	mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej;
A.W11.	zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy, a także specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;
A.W12.	rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu;

A.W13.	budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń;
A.W14.	fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów;
A.W15.	składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne;
A.W16.	uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W17.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;
A.W18.	budowę materiału genetycznego;
A.W19.	epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami;
A.W20.	zasady postępowania przeciwepidemicznego;
A.W21.	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;
A.W22.	inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów;
A.W23.	zasady funkcjonowania układu pasożyt - żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;
A.W24.	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;
A.W25.	zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego;
A.W26.	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;
A.W27.	podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;
A.W28.	naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;
A.W29.	prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;
A.W30.	budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby;
A.W31.	budowę i mechanizmy syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;
A.W32.	równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej;
A.W33.	podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji;
A.W34.	podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W35.	pochodzenie, rodzaje i drogi podawania leków, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają leki w organizmie, a także ich interakcje;
A.W36.	problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;
A.W37.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania w

	organizmie i działania niepożądane;
A.W38.	wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;
A.W39.	rodzaje leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną;
A.W40.	podstawy farmakoterapii u kobiet w ciąży i osób starszych w stanie zagrożenia życia;
A.W41.	różnice w farmakoterapii osób dorosłych i dzieci w zakresie dotyczącym działań ratownika medycznego;
A.W42.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W43.	problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych leków, zatruc lekami w podstawowym zakresie;
A.W44.	objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków;
A.W45.	podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;
A.W46.	patofizjologię narządów i układów organizmu;
A.W47.	szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje;
A.W48.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych, zmian postępowych i zapaleń;
A.W49.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego;
A.W50.	zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem;
A.W51.	podstawowe narzędzia informatyczne i metody biostatyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych i arkusze kalkulacyjne;
A.W52.	podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;
A.W53.	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego.
WIEDZA w zakresie nauk behawioralnych i społecznych	
B.W1.	wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym;
B.W2.	zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;
B.W3.	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia;
B.W4.	rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
B.W5.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;
B.W6.	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;

B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
B.W8.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;
B.W9.	społeczną rolę ratownika medycznego;
B.W10.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
B.W11.	rolę rodziny w procesie leczenia;
B.W12.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
B.W13.	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;
B.W14.	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;
B.W15.	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;
B.W16.	zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;
B.W17.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;
B.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;
B.W19.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;
B.W20.	pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W21.	zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W22.	techniki redukcji lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu;
B.W23.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;
B.W24.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;
B.W25.	strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
B.W26.	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;
B.W27.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego;
B.W28.	podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;
B.W29.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
B.W30.	problematykę żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz regulacje prawne w tym zakresie;
B.W31.	epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;
B.W32.	podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;

B.W33.	podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy;
B.W34.	podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska;
B.W35.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;
B.W36.	profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych;
B.W37.	wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy;
B.W38.	zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
B.W39.	podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;
B.W40.	metody promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej;
B.W41.	zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości;
B.W42.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej;
B.W43.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego.
WIEDZA w zakresie nauk klinicznych	
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku;
C.W2.	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka;
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego;
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym;
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego;
C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;
C.W9.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;
C.W10.	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;
C.W11.	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;
C.W12.	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;
C.W13.	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;
C.W14.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;

C.W15.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej;
C.W16.	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym;
C.W17.	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego;
C.W19.	metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci;
C.W20.	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;
C.W21.	zasady dekontaminacji;
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny;
C.W23.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;
C.W24.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;
C.W25.	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;
C.W26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;
C.W27.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;
C.W28.	problematykę ostrej niewydolności oddechowej;
C.W29.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;
C.W30.	przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek;
C.W31.	wybrane choroby przewodu pokarmowego;
C.W32.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii;
C.W33.	metody oceny stanu odżywienia;
C.W34.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych;
C.W35.	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych;
C.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;
C.W37.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczkę;
C.W38.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych;
C.W39.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w

	chorobach otępiennych;
C.W40.	rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób;
C.W41.	zasady łańcucha przeżycia;
C.W42.	zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym;
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;
C.W45.	zasady i technikę wykonywania opatrunków;
C.W46.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia;
C.W47.	zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym;
C.W48.	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;
C.W49.	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;
C.W50.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;
C.W51.	zasady aseptyki i antyseptyki;
C.W52.	zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań;
C.W53.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu;
C.W54.	wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń;
C.W55.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia;
C.W56.	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci;
C.W57.	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;
C.W58.	wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania;
C.W59.	wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania;
C.W60.	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania;
C.W61.	wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;
C.W62.	wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania;
C.W63.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;
C.W64.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu;
C.W65.	wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania;
C.W66.	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;
C.W67.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem

	odrębności chorób wieku dziecięcego;
C.W68.	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej;
C.W69.	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;
C.W70.	objawy i rodzaje odmy opłucnowej;
C.W71.	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;
C.W72.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych;
C.W73.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków;
C.W74.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;
C.W75.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;
C.W76.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu;
C.W77.	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;
C.W78.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci;
C.W79.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego;
C.W80.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR;
C.W81.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń;
C.W82.	zasady transportu pacjentów z obrażeniami ciała;
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przeszkońska interwencja wieńcowa (<i>Percutaneous coronary intervention, PCI</i>), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (<i>Intra-aortic balloon pump, IABP</i>), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego;
C.W84.	wskazania do leczenia hiperbarycznego;
C.W85.	zagrożenia środowiskowe;
C.W86.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych;
C.W87.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach;
C.W88.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;
C.W89.	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach;
C.W90.	zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR;
C.W91.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR;
C.W92.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;
C.W93.	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;
C.W94.	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;

C.W95.	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;
C.W96.	procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej;
C.W97.	zasady cewnikowania pęcherza moczowego;
C.W98.	procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;
C.W99.	wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;
C.W100.	wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;
C.W101.	stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie;
C.W102.	zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
C.W103.	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;
C.W104.	zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;
C.W105.	podstawowe techniki obrazowe;
C.W106.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
C.W107.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;
C.W108.	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej.
UMIEJĘTNOŚCI w zakresie nauk podstawowych absolwent potrafi:	
A.U1.	lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu;
A.U4.	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;
A.U5.	rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń;
A.U6.	rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu;
A.U7.	rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
A.U8.	wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
A.U9.	stosować zasady ochrony radiologicznej;
A.U10.	obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych;
A.U11.	przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi;
A.U13.	wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne;
A.U14.	stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne;

A.U15.	dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach;
A.U16.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U17.	wiązać zmiany patologiczne stwierdzone w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym;
A.U18.	rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu i narządów;
A.U19.	dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników.
UMIEJĘTNOŚCI	
w zakresie nauk behawioralnych i społecznych absolwent potrafi:	
B.U1	wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego
B.U2	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym
B.U3	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń
B.U4	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat stanu jego zdrowia
B.U5	przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych
B.U6	Przestrzegać praw pacjenta
B.U7	Uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych
B.U8	Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno - epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych
B.U9	Identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować
B.U10	stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające
B.U11	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia
B.U12	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym
B.U13	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole
B.U14	radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego
B.U15	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja)
B.U16	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
B.U17	oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego
B.U18	stosować działania na rzecz ochrony środowiska
B.U19	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem
B.U20	wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu

	ratownika medycznego
UMIEJĘTNOŚCI w zakresie nauk klinicznych absolwent potrafi:	
C.U1	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego
C.U2	układać pacjenta do badania obrazowego
C.U3	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych
C.U4	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta
C.U5	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka
C.U6	oceniać stan noworodka w skali APGAR
C.U7	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych
C.U8	oceniać stan świadomości pacjenta
C.U9	Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała
C.U10	Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu
C.U11	Monitorować czynność układu oddechowego z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii
C.U12	interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową
C.U13	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie
C.U14	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi
C.U15	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta
C.U16	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków
C.U17	oceniać stan neurologiczny pacjenta
C.U18	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi
C.U19	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych
C.U20	podawać pacjentowi leki i płyny
C.U21	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru
C.U22	zakładać zgłębnik dożołądkowy
C.U23	zakładać cewnik do pęcherza moczowego
C.U24	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów
C.U25	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe
C.U26	przygotowywać pacjenta do transportu
C.U27	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego
C.U28	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych
C.U29	stosować leczenie przeciwbólowe
C.U30	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal

C.U31	rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu
C.U32	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego
C.U33	interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych
C.U34	rozpoznawać toksydromy
C.U35	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci
C.U36	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych
C.U37	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby
C.U38	przewodzą podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora
C.U39	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi
C.U40	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi
C.U41	wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej
C.U42	wykonywać konikopunkcję
C.U43	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech
C.U44	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny
C.U45	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego
C.U46	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego
C.U47	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca
C.U48	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta
C.U49	wykonywać dostęp doszpicowy przy użyciu gotowego zestawu
C.U50	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych
C.U51	tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie
C.U52	stabilizować i unieruchamiać kręgosłup
C.U53	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu
C.U54	stosować skale ciężkości obrażeń
C.U55	przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych
C.U56	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia
C.U57	rozpoznawać pewne znamiona śmierci
C.U58	dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej

C.U59	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego
C.U60	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne
C.U61	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych
C.U62	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego
C.U63	identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń
C.U64	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego
C.U65	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza
C.U66	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
C.U67	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K.K1.	aktywnie słucha, nawiązuje kontakty interpersonalne, skutecznie i empatycznie porozumiewa się z pacjentem
K.K2.	dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta
K.K3.	samodzielnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw
K.K4.	organizuje prace własną i współpracuje w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K.K5.	dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K.K6.	kieruje się dobrem pacjenta

3. Harmonogram realizacji programu studiów

a) Harmonogram realizacji programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych

C. NAUKI KLINICZNE																																							
24	Ratownictwo medyczne	1	1	90	45	45	4	45	45	4																													
25	Medycyna ratunkowa	2	8	330	135	195	16				15	30	2	15	30	2	30	45	4	45	45	4	30	45	4														
26	Medyczne czynności ratunkowe	2	8	510	195	315	21				45	45	3	15	45	2	45	75	5	45	75	6	45	75	6														
27	Medycyna katastrof		2	60	30	30	3																30	30	3														
28	Choroby wewnętrzne	1	3	120	60	60	6				30	30	3	30	30	3																							
29	Chirurgia	1	3	120	60	60	6										30	30	3	30	30	3																	
30	Pediatria	1	3	75	45	30	4				30	15	2	15	15	2																							
31	Neurologia		2	30	15	15	2							15	15	2																							
32	Intensywna terapia	1	3	75	30	45	4							30	15	2	15	15	2																				
33	Psychiatria	1		30	30		2							30		2																							
34	Położnictwo i ginekologia		1	30	30		2							30		2																							
35	Toksykologia kliniczna		2	25	10	15	1							10	15	1																							
36	Traumatologia narządu ruchu	1	3	90	45	45	4															30	30	2	15	15	2												
37	Medycyna sądowa		1	30	30		2																	30															
38	Choroby tropikalne		1	15	15		1	15		1																													
39	Kardiologia	1	1	30	15	15	2							15	15	2																							
40	Podstawy neurochirurgii		1	15	15		1															15																	
41	Urologia		1	15	15		1															15																	
42	Przedmiot wybieralny I		1	30		30	2																30																
43	Przedmiot wybieralny II		1	30		30	2																30	2															
44	Przedmiot wybieralny III		1	30		30	2																30	2															
45	Przedmiot wybieralny IV		1	30		30	2																30	2															
46	Przedmiot wybieralny V		1	30		30	2																	30															
47	Przedmiot wybieralny VI		1	30		30	2																													30	2		
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																																							
48	Zespół ratownictwa medycznego - wakacyjna		2	168		168	6							88	3										80	3													
49	Szpitalny oddział ratunkowy - wakacyjna		2	168		168	6							88	3										80	3													
50	Oddział anestezjologii i intensywnej terapii - wakacyjna		1	164		164	6																	164	6														
51	Oddział chirurgii - śródroczna		1	60		60	2																			60		2											
52	Oddział ortopedyczno - urazowy - śródroczna		1	50		50	2																												50	2			
53	Oddział chorób wewnętrznych - śródroczna		1	50		50	2									50	2																						
54	Szpitalny oddział ratunkowy - śródroczna		2	100		100	4																		50		2							50	2				
55	Oddział neurologii - śródroczna		1	50		50	2																	50		2													
56	Oddział kardiologii - śródroczna		1	50		50	2									50	2																						
57	Oddział pediatrii - śródroczna		1	50		50	2									50	2																						
58	Zespół ratownictwa medycznego - śródroczna		1	50		50	2																												50	2			
59	Praca licencyjna		1				8																															8	
60	Egzamin dyplomowy		1				5																															5	
Razem		21	98	3675	1143	53	2464	15		193	256	25	200	28	232	14	459	32	205	0	405	30	120	0	704	38	195	0	350	15	27	150	0	345	38				
								zaminów		3		4		4		4		1		5																			
		Liczba						alicyzeń		22		19		19		13		15		10																			

Legenda:

W - wykład

CT - ćwiczenia tablicowe

CP - ćwiczenia praktyczne

S - seminarium

Przedmioty wybieralne:

Żywnienie kliniczne

EKG w praktyce ratownika medycznego

Chirurgia małoinwazyjna

FAST

Opieka paliatywna

Endokrynologia w praktyce ratownika medycznego

Choroby metaboliczne w praktyce ratownika medycznego

Geriatrya w praktyce ratownika medycznego

Kierunek: *Ratownictwo Medyczne*
studia stacjonarne i niestacjonarne w systemie ECTS - od 01-go października 2019 roku

Rok I, semestr I (zimowy)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
A. NAUKI PODSTAWOWE						
1	Anatomia i fizjologia	Wykład	30	Egzamin	tak	3
		Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
2	Biologia i mikrobiologia	wykład	15	Egzamin	tak	2
		ćwiczenia tablicowe	15	zaliczenie		
3	Biochemia i biofizyka	wykład	10	zaliczenie	tak	2
		Ćwiczenia tablicowe	10	Zaliczenie		
		Ćwiczenia praktyczne	6	zaliczenie		
4	Informatyka i biostatystyka	Wykład	10	Zaliczenie	nie	1
		Ćwiczenia praktyczne	20	zaliczenie		
B. NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE						
5	Wychowanie fizyczne	ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	nie	
6	Język obcy	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
7	Prawo medyczne	wykład	10	zaliczenie	nie	1
8	Etyka zawodowa	wykład	10	zaliczenie	nie	1
9	Socjologia medycyny	wykład	10	zaliczenie	nie	1
10	Psychologia z elementami interwencji kryzysowych	Wykład	14	zaliczenie	tak	3
		Ćwiczenia praktyczne	24	zaliczenie		
11	Metodyka nauczania pierwszej pomocy	Wykład	15	Zaliczenie	tak	2
		Ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
12	Zdrowie publiczne	wykład	30	zaliczenie	tak	2
13	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	wykład	12	zaliczenie	nie	1
14	Higiena i epidemiologia	wykład	15	zaliczenie	nie	1
15	Komunikacja społeczna i etykieta w życiu publicznym	wykład	15	zaliczenie	nie	1
C. NAUKI KLINICZNE						
16	Ratownictwo medyczne	wykład	45	egzamin	tak	4
		Ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
17	Choroby tropikalne	wykład	15	zaliczenie	nie	1
Razem: 28 punktów ECTS						

Rok I, semestr II (letni)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
A. NAUKI PODSTAWOWE						
1	Anatomia i fizjologia	wykład	30	egzamin	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
2	Patologia i patofizjologia	wykład	24	egzamin	tak	2
		Ćwiczenia tablicowe	14	zaliczenie		
3	Farmakologia	Wykład	14	egzamin	tak	2
		Ćwiczenia praktyczne	14	zaliczenie		
4	Toksykologia	wykład	14	egzamin	tak	2
		Ćwiczenia praktyczne	14	zaliczenie		
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE						
5	Wychowanie fizyczne	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	nie	
6	Język obcy	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
7	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	wykład	30	zaliczenie	nie	2
8	Podstawy przedsiębiorczości i zasad prowadzenia działalności gospodarczej	ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie	tak	1
9	Podstawy języka migowego	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
C. NAUKI KLINICZNE						
10	Medycyna ratunkowa	wykład	15	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
11	Medyczne czynności ratunkowe	wykład	45	zaliczenie	tak	3
		Ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
12	Choroby wewnętrzne	wykład	30	zaliczenie	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
13	Pediatria	wykład	30	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
D. PRAKTYKI ZAWODOWE						
14	Zespół ratownictwa medycznego - wakacyjna	Ćwiczenia praktyczne	88	zaliczenie	tak	3
15	Szpitalny oddział ratunkowy - wakacyjna	Ćwiczenia praktyczne	88	zaliczenie	tak	3
Razem: 32 punkty ECTS						

Rok II, semestr III (zimowy)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE						
1	Język obcy	ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	1
2	Zajęcia sprawnościowe z elementami samoobrony i ratownictwa specjalistycznego	Ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie	tak	3
C. NAUKI KLINICZNE						
3	Medycyna ratunkowa	wykład	15	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
4	Medyczne czynności ratunkowe	wykład	15	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
5	Choroby wewnętrzne	wykład	30	egzamin	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
6	Pediatria	wykład	15	egzamin	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
7	Neurologia	wykład	15	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
8	Intensywna terapia	wykład	30	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
9	Psychiatria	wykład	30	egzamin	nie	2
10	Położnictwo i ginekologia	wykład	30	zaliczenie	tak	2
11	Toksykologia kliniczna	Wykład	10	zaliczenie	tak	1
		Ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
12	Kardiologia	Wykład	15	Egzamin	tak	2
		Ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
D. PRAKTYKI ZAWODOWE						
13	Oddział chorób wewnętrznych - śródroczna	Ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
14	Oddział kardiologii - śródroczna	Ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
15	Oddział pediatrii - śródroczna	Ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
Razem: 30 punktów ECTS						

Rok II, semestr IV (letni)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE						
1	Język obcy	ćwiczenia praktyczne	30	egzamin	tak	2
2	Zajęcia sprawnościowe z elementami samoobrony i ratownictwa specjalistycznego	ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie	tak	2
C. NAUKI KLINICZNE						
3	Medycyna ratunkowa	wykład	30	egzamin	tak	4
		ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
4	Medyczne czynności ratunkowe	wykład	45	egzamin	tak	5
		ćwiczenia praktyczne	75	zaliczenie		
5	Chirurgia	wykład	30	zaliczenie	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
6	Intensywna terapia	wykład	15	egzamin	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
7	Przedmiot wybieralny II	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
8	Przedmiot wybieralny III	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
9	Przedmiot wybieralny IV	Ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
D. PRAKTYKI ZAWODOWE						
10	Oddział neurologii - śródroczna	Ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
11	Zespół ratownictwa medycznego - wakacyjna	Ćwiczenia praktyczne	80	zaliczenie	tak	3
12	Szpitalny oddział ratunkowy - wakacyjna	Ćwiczenia praktyczne	80	zaliczenie	tak	3
13	Oddział anestezjologii i intensywnej terapii - wakacyjna	Ćwiczenia praktyczne	164	zaliczenie	tak	6
Razem: 38 punktów ECTS						

Rok III, semestr V (zimowy)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia**	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE						
1	Metodologia badań i seminarium licencjackie	wykład	15	zaliczenie	tak	2
		seminarium	15	zaliczenie		
C. NAUKI KLINICZNE						
2	Medycyna ratunkowa	wykład	45	zaliczenie	tak	4
		ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
3	Medyczne czynności ratunkowe	wykład	45	zaliczenie	tak	6
		ćwiczenia praktyczne	75	zaliczenie		
4	Chirurgia	wykład	30	egzamin	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
5	Traumatologia narządu ruchu	wykład	30	zaliczenie	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
6	Podstawy neurochirurgii	wykład	15	zaliczenie	tak	1
7	Urologia	wykład	15	zaliczenie	tak	1
8	Przedmiot wybieralny I	ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
9	Przedmiot wybieralny V	ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
D. PRAKTYKI ZAWODOWE						
10	Oddział chirurgii - śródroczna	ćwiczenia praktyczne	60	zaliczenie	tak	2
11	Szpitalny oddział ratunkowy - śródroczna	ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
Razem: 27 punktów ECTS						

Rok III, semestr VI (letni)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Forma zaliczenia**	Przedmiot obowiązkowy do zaliczenia w tym semestrze	Punkty ECTS
C. NAUKI KLINICZNE						
1	Medycyna ratunkowa	wykład	30	egzamin	tak	4
		ćwiczenia praktyczne	45	zaliczenie		
2	Medyczne czynności ratunkowe	wykład	45	egzamin	tak	6
		ćwiczenia praktyczne	75	zaliczenie		
3	Medycyna katastrof	wykład	30	zaliczenie	tak	3
		ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie		
4	Traumatologia narządu ruchu	wykład	15	egzamin	tak	2
		ćwiczenia praktyczne	15	zaliczenie		
5	Medycyna sądowa	wykład	30	zaliczenie	tak	2
6	Przedmiot wybieralny VI	ćwiczenia praktyczne	30	zaliczenie	tak	2
D. PRAKTYKI ZAWODOWE						
7	Oddział ortopedyczno-urazowy - śródroczna	ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
8	Szpitalny oddział ratunkowy - śródroczna	ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
9	Zespół ratownictwa medycznego - śródroczna	ćwiczenia praktyczne	50	zaliczenie	tak	2
10	Praca licencjacka			egzamin	tak	8
11	Egzamin dyplomowy			egzamin	tak	5
Razem: 38 punkty ECTS						

4.Opis modułów kształcenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów

Opis modułów, studia stacjonarne i niestacjonarne - załącznik nr 1

5.Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia

Opis sposobu sprawdzenia efektów uczenia się dla programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia (przedmiotów), form zajęć i sprawdzianów, przeprowadzanych w ramach każdej z przewidzianych form

Forma zajęć	Sposób sprawdzenia efektów kształcenia
Wykład: Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Egzamin w formie testu, otwartych pytań opisowych,, zaliczenie w formie testu, pytań opisowych weryfikacja wiedzy w trakcie zaliczania umiejętności praktycznych stała obserwacja pracy studenta w czasie zajęć, dyskusja, debata, ocena prezentacji przygotowanej przez grupę studentów, ocenianie ciągle, pisemny esej, praca licencjacka, egzamin dyplomowy
Ćwiczenia tablicowe Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Zaliczenie testowe, zaliczenie pisemne –pytania opisowe, pisemny referat, esej, dyskusja oksfordzka, ocena przygotowanej prezentacji multimedialnej, obserwacja ciągła
Ćwiczenia praktyczne Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Ocenianie ciągle praktycznych umiejętności w trakcie realizacji powierzonego zadania, ciągła obserwacja, ocena zadań projektowych, test pisemny, wypowiedzi ustne na zajęciach, prace domowe: ćwiczenia leksykalne i gramatyczne, prezentacje multimedialne o charakterze popularnonaukowym związane z kierunkiem studiów, testy kontrolne, kolokwia opisowe, ocena przygotowania studenta do zajęć, ocena produktów tj. napisanych tekstów lub wypowiedzi ustnych, ocena przygotowanych i zrealizowanych projektów, ocena ustnych i pisemnych prac tłumaczeniowych, dyskusja, test sprawności ogólnej i ukierunkowanej
Seminarium Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	pisemny referat, zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, prace kontrolne, dyskusja oksfordzka, debata, ocena przygotowanych i zrealizowanych projektów, ocena przygotowanej prezentacji multimedialnej, referowanie stanu badań dotyczącej pracy licencjackiej, przedłożenie poszczególnych rozdziałów pracy dyplomowej, stała obserwacja podczas realizacji powierzonego zadania (ocena zachowania podczas odgrywania pozorowanego zdarzenia), samoocena, ocena przez kolegów i nauczyciela
Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Pisemny referat, pisemny raport, esej, prezentacja multimedialna, ocenianie ciągle, debata, ocena ustnej wypowiedzi

6. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych wraz z liczbą punktów ECTS

Praktyka zawodowa dla kierunku ratownictwo medyczne

PRAKTYKI ZAWODOWE

Praktyki zawodowe są realizowane w trakcie 960 godzin zajęć (liczba punktów ECTS – 36), w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia w tym zakresie, w szczególności w SOR, zespołach ratownictwa medycznego oraz w innych wybranych oddziałach szpitalnych.

Praktyki służą osiągnięciu wybranych efektów uczenia się oraz umożliwiają zdobycie podstawowego doświadczenia zawodowego niezbędnego w pracy ratownika medycznego. Cel ten zostaje osiągnięty dzięki doskonaleniu zdobytej w trakcie zajęć teoretycznych wiedzy oraz odpowiednim warunkom do praktycznego jej wykorzystania.

PROGRAM PRAKTYK

1. Student realizuje praktyki zgodnie z planem studiów.
2. Przed rozpoczęciem praktyki student powinien podpisać umowę i przygotować się do jej odbycia, poprzez zapoznanie się z celem praktyki, regulaminem praktyk, podstawowymi przepisami prawa pracy, rozporządzeniami wykonawczymi dotyczącymi praktyk.
3. Program praktyk obejmuje:
  - zapoznanie się z organizacją, funkcjonowaniem jednostki organizacyjnej, w której realizowane są praktyki studenckie ze szczególnym wskazaniem na przepisy BHP oraz sanitarno-epidemiologiczne;
  - wykonywanie konkretnych zadań i czynności określonych w Harmonogramie Praktyk Zawodowych.

NADZÓR NAD ODBYWANIEM PRAKTYK ZAWODOWYCH

Wydziałowa/Kierunkowa Komisja ds. Praktyk Zawodowych jest w kontakcie z placówkami, w których studenci odbywają praktyki i sprawuje nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad tokiem odbywania tych praktyk.

Wydziałowa/Kierunkowa Komisja ds. Praktyk Zawodowych przeprowadza - według harmonogramu na dany rok akademicki - okresowe kontrole przebiegu praktyk zawodowych.

W/w kontrole polegają na:

- a. przeprowadzeniu hospitacji praktyk zawodowych
- b. okresowych wizytacji oraz przeprowadzenia kontroli telefonicznych w odległych placówkach.

HARMONOGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH

SEMESTR II

Szpitalny Oddział Ratunkowy – praktyka wakacyjna	Semestr II	88 godz.	3 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	Ocena stanu pacjenta: ocena funkcji życiowych, ocena parametrów życiowych, przeprowadzenie wywiadu, badanie fizykalne		C.U1
Układać pacjenta do badania obrazowego;	Zasady ułożenia pacjenta do badania obrazowego w zależności od stanu zdrowia i celu badania: RTG, USG, TK, MR		C.U2
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;	Przeprowadzanie badania przedmiotowego pacjenta za pomocą: oglądania, omacywania, opukiwania, osłuchiwania		C.U4
Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem wg ustalonych algorytmów		C.U7
Ocenić stan świadomości pacjenta;	Ocena stanu świadomości pacjenta wg znanych skal: AVPU, Glasgow		C.U8
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	Zasady układania pacjenta w pozycji właściwej do stanu chorobowego lub odniesionych obrażeń		C.U9
Monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena czynności wydalniczej nerek – diureza		C.U18
Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;	Posługiwanie się glukometrem i umiejętność wykonania badania poziomu glikemii		C.U21
Przygotowywać pacjenta do transportu;	Przygotowanie pacjenta do transportu w zależności od stanu zdrowia i odniesionych obrażeń w różnych warunkach z użyciem dostępnego sprzętu		C.U26
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Znajomość zasad zachowania bezpieczeństwa własnego i pacjenta, otoczenia i środowiska, przestrzeganie zasad BHP		C.U27
Przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi;	Bezprzyrządowe udrożnienie górnych dróg oddechowych		C.U39
Wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać	Prowadzenie tlenoterapii i wentylacji wspomaganiej		C.U43

oddech;		
Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	Zaopatrywanie ran zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki	C.U44
Stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;	Stabilizacja i unieruchomienie kręgosłupa z użyciem deski ortopedycznej, materaca próżniowego, kołnierza Schantza	C.U52
Zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	Zaopatrywanie ran i krwawień	C.U60
Transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	Transportu pacjenta w zależności od stanu zdrowia i odniesionych obrażeń w różnych warunkach	C.U61
Monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego;	Monitorowanie stanu pacjenta podczas badania obrazowego: monitorowanie akcji serca, oddechu, ciśnienia tętniczego, saturacji, kapnometri lub kapnografii	C.U67
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

Zespół Ratownictwa Medycznego – praktyka wakacyjna	Semestr II	88 godz.	3 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Oceń stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	Ocena stanu pacjenta: ocena funkcji życiowych, ocena parametrów życiowych, przeprowadzenie wywiadu, badanie fizykalne		C.U1
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;	Przeprowadzanie badania przedmiotowego pacjenta za pomocą: oglądania, omacywania, opukiwania, osłuchiwania		C.U4
Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności	Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem wg ustalonych algorytmów		C.U7

ratunkowych;		
Oceniać stan świadomości pacjenta;	Ocena stanu świadomości pacjenta wg znanych skal: AVPU, Glasgow	C.U8
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	Zasady układania pacjenta w pozycji właściwej do stanu chorobowego lub odniesionych obrażeń	C.U9
Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	Monitorowanie wydolności układu oddechowego w tym: saturacji, kapnometrii, kapnografii	C.U11
Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	Ocena czynności układu krążenia: monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia	C.U14
Monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena czynności wydalniczej nerek – diureza	C.U18
Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;	Posługiwanie się glukometrem i umiejętność wykonania badania poziomu glikemii	C.U21
Identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne;	Zachowanie bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia i znajomość zasad regulujących postępowanie w zależności od występujących różnych rodzajów zagrożeń	C.U25
Przygotowywać pacjenta do transportu;	Przygotowanie pacjenta do transportu w zależności od stanu zdrowia i odniesionych obrażeń w różnych warunkach z użyciem dostępnego sprzętu	C.U26
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Znajomość zasad zachowania bezpieczeństwa własnego i pacjenta, otoczenia i środowiska, przestrzeganie zasad BHP	C.U27
Przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi;	Bezprzyrządowe udrożnienie górnych dróg oddechowych	C.U39
Przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;	Przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi: rurka ustno-gardłowa, rurka nosowa-gardłowa, rurka krtaniowa, maska krtaniowa	C.U40
Wdrażać tlenoterapię zależnie od	Prowadzenie tlenoterapii i wentylacji	C.U43

potrzeb pacjenta i wspomagać oddech;	wspomaganej	
Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	Zaopatrywanie ran zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki	C.U44
Stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;	Stabilizacja i unieruchomienie kręgosłupa z użyciem deski ortopedycznej, materaca próżniowego, kołnierza Schantza	C.U52
Zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	Zaopatrywanie ran i krwawień	C.U60
Transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	Transportu pacjenta w zależności od stanu zdrowia i odniesionych obrażeń w różnych warunkach	C.U61
Monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.	Monitorowanie stanu pacjenta podczas badania obrazowego: monitorowanie akcji serca, oddechu, ciśnienia tętniczego, saturacji, kapnometri lub kapnografii	C.U67
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy -B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

SEMESTR III

Oddział chorób wewnętrznych – praktyka śródroczna	Semestr III	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
<p>Dbać o bezpieczeństwo własne i pacjentów przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.</p> <p>Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych.</p> <p>Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki.</p>	<p>Struktura, specyfika i hierarchia oddziału internistycznego.</p> <p>Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale wewnętrznym.</p> <p>Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale wewnętrznym</p> <p>Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale wewnętrznym</p>		<p>B.U3</p> <p>B.U8</p> <p>B.W33</p> <p>C.U25</p> <p>C.U44</p>

Identyfikować czynniki szkodliwe i niebezpieczne.		
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta. Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym. Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego.	Badanie ogólne chorego w tym wywiad medyczny.	C.U7 C.U7 C.U10
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby.	Opieka nad pacjentem w oddziale internistycznym.	C.U9 C.U65
Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii. Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru.	Kontrola parametrów pacjenta.	C.U11 C.U18 C.U21
Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi.	Pomiar ciśnienia tętniczego. Pomiar tętna na obwodzie.	C.U14
Wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie.	Wykonanie EKG z podstawową interpretacją zmian w zapisie.	C.U13 C.U14
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie. Wykonywać dostęp dożylny.	Wklucia (asysta).	C.U20, C.U49 C.U65
Podawać pacjentowi leki i płyny.	Podaż leków (asysta). Przygotowanie i przetaczanie wlewów dożylnych (asysta).	C.U20
Zakładać zgłębnik dożołądkowy.	Założenie sondy do żołądka	C.U22
Zakładać cewnik do pęcherza moczowego.	Cewnikowanie pęcherza moczowego.	C.U23
Asystować przy czynnościach przygotowawczych do transfuzji krwi.	Przetaczanie krwi (asysta).	C.U24
Pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych.	Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych (asysta).	C.U50
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; Kierowania się dobrem pacjenta.		

Oddział kardiologii – praktyka śródroczna	Semestr III	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Identyfikować czynniki szkodliwe i niebezpieczne. Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki. Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dbać o bezpieczeństwo własne i pacjentów przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.	Struktura, specyfika i hierarchia oddziału kardiologicznego. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale kardiologicznym. Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale kardiologicznym. Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale kardiologicznym.		B.U3 B.U8 B.W33 C.U25 C.U44
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta. Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego. Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym.	Badanie ogólne chorego w tym wywiad medyczny.		C.U4 C.U7 C.U10
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby.	Opieka nad pacjentem w oddziale kardiologicznym.		C.U9 C.U65
Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi.	Pomiar ciśnienia tętniczego. Pomiar tętna na obwodzie.		C.U14
Układać pacjenta do badania obrazowego. Monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego.	Przygotowanie pacjenta do inwazyjnych badań diagnostycznych (asysta).		C.U2 C.U32 C.U67
Wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie.	Wykonanie EKG z podstawową interpretacją zmian w zapisie.		C.U13 C.U14
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie.	Postępowanie w przypadku ostrej niewydolności krążenia (asysta).		C.U9 C.U14 C.U65
Wykonywać dostęp dożylny. Podawać pacjentowi leki i płyny.	Podaż leków (asysta). Przygotowanie i przetaczanie wlewów dożylnych (asysta).		C.U49 C.U20
Pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych.	Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych (asysta).		C.U50
Asystować przy czynnościach przygotowawczych do transfuzji krwi.	Przetaczanie krwi (asysta).		C.U24

Student zna i rozumie:
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta.

Oddział dziecięcy – praktyka śródroczna	Semestr III	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
<p>Dbać o bezpieczeństwo własne i pacjentów przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki. Identyfikować czynniki szkodliwe i niebezpieczne.</p>	<p>Struktura, specyfika i hierarchia oddziału pediatrycznego. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale pediatrycznym. Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale pediatrycznym. Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale pediatrycznym.</p>		<p>B.U3 B.U8 B.W33 C.U25, C.U44</p>
<p>Postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych - Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta. Przeprowadzać wywiad medyczny z rodzicem lub opiekunem dziecka.</p>	<p>Badanie chorego w tym wywiad medyczny.</p>		<p>C.U3 C.U4 C.U7</p>
<p>Dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka. Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby.</p>	<p>Opieka nad pacjentem w oddziale pediatrycznym.</p>		<p>C.U3 C.U5 C.U9 C.U65</p>
<p>Monitorować czynność układu oddechowego. Monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi.</p>	<p>Kontrola parametrów pacjenta.</p>		<p>C.U11 C.U18</p>
<p>Podawać pacjentowi leki i płyny.</p>	<p>Podaż leków (asysta). Przygotowanie i przetaczanie wlewów dożylnych.</p>		<p>C.U20</p>

Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie. Wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech.	Postępowanie w przypadku ostrej niewydolności oddechowej (asysta).	C.U3 C.U9 C.U11 C.U43 C.U65
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
4. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 5. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 6. Kierowania się dobrem pacjenta.		

SEMESTR IV

Oddział neurologii – praktyka śródroczna	Semestr IV	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
<p>Dbać o bezpieczeństwo własne i pacjentów przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych.</p> <p>Identyfikować czynniki szkodliwe i niebezpieczne.</p> <p>Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki.</p>	<p>Struktura, specyfika i hierarchia oddziału neurologicznego.</p> <p>Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale neurologicznym.</p> <p>Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale neurologicznym.</p> <p>Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale neurologicznym.</p>		<p>B.U3 B.U8 B.W33 C. U25 C.U44</p>
<p>Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta.</p> <p>Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym.</p> <p>Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego.</p> <p>Ocenić stan świadomości pacjenta.</p> <p>Ocenić i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta.</p> <p>Ocenić stan neurologiczny pacjenta.</p> <p>Ocenić nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta.</p>	<p>Badanie neurologiczne chorego w tym wywiad medyczny.</p>		<p>C.U4, C.U7, C.U8, C.U10, C.U15, C.U17 C.U48</p>

Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby.	Opieka nad pacjentem w oddziale neurologicznym (asysta) -	C.U9 C.U48 C.U65
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza. Układać pacjenta do badania obrazowego. Monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.	Przygotowanie pacjenta do obrazowego badania diagnostycznego (asysta).	C.U20 C.U32 C.U65 C.U67
Podawać pacjentowi leki i płyny.	Podaż leków (asysta).	C.U20
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
7. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 8. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 9. Kierowania się dobrem pacjenta.		

Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii – praktyka wakacyjna	Semestr IV	164 godz.	6 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Dbać o bezpieczeństwo własne i pacjentów przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki. Identyfikować czynniki szkodliwe i niebezpieczne.	Struktura, specyfika i hierarchia oddziału anestezjologii i intensywnej terapii. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii.		B.U3 B.U8 B.W33 C.U25 C.U44
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta. Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym. Przeprowadzać badanie fizykalne	Wywiad anestezjologiczny i badanie chorego (asysta).		C.U4, C.U7 C.U10

pacjenta dorosłego.		
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby.	Opieka nad pacjentem w oddziale intensywnej terapii (asysta).	C.U9 C.U11 C.U43 C.U65
Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii. Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi. Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru.	Monitorowanie funkcji życiowych.	C.U11 C.U14 C.U18, C.U21
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie.	Opieka nad centralnym dostępem naczyniowym (asysta). Wprowadzenie do znieczulenia (asysta).	C.10, C.U11, C.U20, C.U40, C.U41, C.U45 C.U65
Wykonywać dostęp dożylny.	Kaniulacja naczyń krwionośnych (asysta).	C.U49
Podawać pacjentowi leki i płyny.	Żywienie w oddziale intensywnej terapii. Podaż leków (asysta).	C.U20
Oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal. Stosować leczenie przeciwbólowe.	Leczenie przeciwbólowe (asysta).	C.U20 C.U29 C.U30
Przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi. Przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi. Wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej. Wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech. Prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego.	Przyrządowe zabezpieczenie dróg oddechowych (asysta).	C.U11 C.U39 C.U40 C.U41 C.U43 C.U45
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
10. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 11. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		

12. Kierowania się dobrem pacjenta.

Szpitalny Oddział Ratunkowy – praktyka wakacyjna	Semestr IV	80 godz.	3 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	Badanie fizykalne pacjenta dorosłego: głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy, kończyn dolnych, kończyn górnych, kręgosłupa		C.U10
Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	Monitorowanie wydolności układu oddechowego w tym: saturacji, kapnometrii, kapnografii		C.U11
Interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;	Ocena gazometrii na podstawie badania krwi tętniczej, krwi włosniczkowej, ocena saturacji, kapnometrii i kapnografii		C.U12
Wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;	Wykonanie badania EKG i interpretacja jego zapisu		C.U13
Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	Ocena czynności układu krążenia: monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia		C.U14
Przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	Znajomość podstaw mechanizmów i efektów działania leków oraz procesów jakim podlegają w organizmie a także ich interakcji		C.U16
Oceń stan neurologiczny pacjenta;	Badanie neurologiczne pacjenta		C.U17
Monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena czynności wydalniczej nerek – diureza		C.U18
Monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	Monitorowanie stanu pacjenta: akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena poziomu glikemii, ocena czynności wydalniczej nerek – diurezy		C.U28
Interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych;	Znajomość podstawowych badań toksykologicznych i umiejętność interpretacji wyników		C.U33
Rozpoznawać toksydromy;	Interpretacja objawów najczęściej występujących zatruc		C.U34
Szacować niebezpieczeństwo	Interpretacja objawów zatruc w zależności		C.U36

toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;	od czynnika, wieku i stanu pacjenta	
Przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;	Przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi: rurka ustno-gardłowa, rurka nosowa-gardłowa, rurka krtaniowa, maska krtaniowa	C.U40
Prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;	Wentylacja zastępcza z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego	C.U45
Wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;	Wykonanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego	C.U46
Oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta;	Ocena neurologiczna pacjenta	C.U48
Pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	Pobranie krwi oraz zabezpieczenie materiału do badań laboratoryjnych	C.U50
Tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;	Zabezpieczenie krwotoków zewnętrznych, Unieruchomienie kończyn po urazie z użyciem szyn: kramera, próżniowych	C.U51
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	Wykonywanie procedur medycznych pod nadzorem lekarza lub na jego zlecenie	C.U65
Dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	Prowadzenie medycznych czynności ratunkowych w zależności od stanu chorobowego pacjenta	C.U66
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

Zespół Ratownictwa Medycznego – praktyka wakacyjna	Semestr IV	80 godz.	3 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;	Postępowanie ratunkowe z dzieckiem w zależności od jego wieku		C.U5
Oceniać stan noworodka w skali APGAR;	Ocena stanu noworodka wg skali APGAR		C.U6

Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	Badanie fizykalne pacjenta dorosłego: głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy, kończyn dolnych, kończyn górnych, kręgosłupa	C.U10
Wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;	Wykonanie badania EKG i interpretacja jego zapisu	C.U13
Ocenić i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	Ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta	C.U15
Przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	Znajomość podstaw mechanizmów i efektów działania leków oraz procesów jakim podlegają w organizmie a także ich interakcji	C.U16
Ocenić stan neurologiczny pacjenta;	Badanie neurologiczne pacjenta	C.U17
Prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;	Prowadzenie dokumentacji medycznej w tym karty medycznych czynności ratunkowych	C.U19
Monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	Monitorowanie stanu pacjenta: akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena poziomu glikemii, ocena czynności wydalniczej nerek – diurezy	C.U28
Rozpoznawać toksydromy;	Interpretacja objawów najczęściej występujących zatruc	C.U34
Ocenić wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci;	Zasady i rodzaj transportu do ośrodka specjalistycznego w zależności od występujących objawów, stanu pacjenta, wskazań terapeutycznych	C.U35
Szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;	Interpretacja objawów zatruc w zależności od czynnika, wieku i stanu pacjenta	C.U36
Prowadzić wentylację zastępczą z	Wentylacja zastępcza z użyciem worka	C.U45

użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;	samorozprężalnego i respiratora transportowego	
Wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;	Wykonanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego	C.U46
Ocenić nagle zagrożenia neurologiczne u pacjenta;	Ocena neurologiczna pacjenta	C.U48
Wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;	Wykonanie dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zastawu	C.U49
Tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;	Zabezpieczenie krwotoków zewnętrznych, unieruchomienie kończyn po urazie z użyciem szyn: kramera, próżniowych	C.U51
Stosować skale ciężkości obrażeń;	Skale ciężkości obrażeń RTS (Revised Trauma Score) – umiejętność jej interpretacji	C.U54
Przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;	Poród w warunkach pozaszpitalnych	C.U55
Działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;	Prowadzenie zespołowo działań ratowniczych w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach obciążenia fizycznego i psychicznego	C.U59
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	Wykonywanie procedur medycznych pod nadzorem lekarza lub na jego zlecenie	C.U65
Dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	Prowadzenie medycznych czynności ratunkowych w zależności od stanu chorobowego pacjenta	C.U66
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

SEMESTR V

Szpitalny Oddział Ratunkowy – praktyka śródroczna	Semestr V	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych;	Postępowanie z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych		C.U3
Dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;	Postępowanie ratunkowe z dzieckiem w zależności od jego wieku		C.U5
Prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;	Prowadzenie dokumentacji medycznej w tym karty medycznych czynności ratunkowych		C.U19
Podawać pacjentowi leki i płyny;	Prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii zgodnie z zasadami, wykonanie wkłucia dożylnego, domięśniowego, podskórnego		C.U20
Stosować leczenie przeciwbólowe;	Leczenie przeciwbólowe w zależności od rodzaju i natężenia bólu		C.U29
Ocenić stopień nasilenia bólu według znanych skal;	Znajomość skal nasilenia bólu i ocena stopnia nasilenia bólu		C.U30
Rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu;	Rozpoznanie stanu zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu		C.U31
Monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena poziomu glikemii, ocena czynności wydalniczej nerek – diurezy		C.U32
Ocenić wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci;	Zasady i rodzaj transportu do ośrodka specjalistycznego w zależności od występujących objawów, stanu pacjenta, wskazań terapeutycznych		C.U35
Wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	Rozpoznać zmiany patologiczne uszkodzeń tkankowych i narządowych odnosząc je do objawów klinicznych choroby		C.U37
Prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki	Bezprzyrządowe udrożnienie górnych dróg oddechowych, odsysanie dróg oddechowych, prowadzenie pośredniego masażu serca w zależności od wieku pacjenta, wentylacja z użyciem worka samorozprężalnego i maski twarzowej w zależności od wieku pacjenta, zastosowanie urządzenia do kompresji klatki piersiowej,		C.U38

piersiowej, respiratora);	zastosowanie respiratora, wykonanie iniekcji dożylnych, wykonanie iniekcji doszpikowej z użyciem gotowego zestawu	
Wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;	Wykonanie dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu	C.U49
Stosować skale ciężkości obrażeń;	Skale ciężkości obrażeń RTS (Revised Trauma Score) – umiejętność jej interpretacji	C.U54
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

Oddział Chirurgii – praktyka śródroczna	Semestr V	60 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Układać pacjenta do badania obrazowego;	Zasady ułożenia pacjenta do badania obrazowego w zależności od stanu zdrowia i celu badania: RTG, USG, TK, MR		C.U2
Przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;	Przeprowadzanie badania przedmiotowego pacjenta za pomocą: oglądania, omacywania, opukiwania, osłuchiwania		C.U4
Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem wg ustalonych algorytmów		C.U7
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	Zasady układania pacjenta w pozycji właściwej do stanu chorobowego lub odniesionych obrażeń		C.U9
Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	Badanie fizykalne pacjenta dorosłego: głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy, kończyn dolnych, kończyn górnych, kręgosłupa		C.U10
Monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	Monitorowanie wydolności układu oddechowego w tym: saturacji, kapnometrii, kapnografii		C.U11
Monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	Ocena czynności układu krążenia: monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia		C.U14
Monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena czynności wydalniczej nerek – diureza		C.U18
Podawać pacjentowi leki i płyny;	Prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii zgodnie z zasadami, wykonanie wkłucia dożylnego, domięśniowego, podskórnego		C.U20
Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;	Posługiwanie się glukometrem i umiejętność wykonania badania poziomu glikemii		C.U21
Zakładać zgłębnik dożołądkowy;	Zakładanie zgłębnika dożołądkowego zgodnie z zasadami		C.U22
Zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	Cewnikowanie pęcherza moczowego zgodnie z zasadami		C.U23
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Znajomość zasad zachowania bezpieczeństwa własnego i pacjenta, otoczenia i środowiska, przestrzeganie		C.U27

	zasad BHP	
Stosować leczenie przeciwbólowe;	Leczenie przeciwbólowe w zależności od rodzaju i natężenia bólu	C.U29
Ocenić stopień nasilenia bólu według znanych skal;	Znajomość skal nasilenia bólu i ocena stopnia nasilenia bólu	C.U30
Monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena poziomu glikemii, ocena czynności wydalniczej nerek – diurezy	C.U32
Wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	Rozpoznać zmiany patologiczne uszkodzeń tkankowych i narządowych odnosząc je do objawów klinicznych choroby	C.U37
Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	Zaopatrywanie ran zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki	C.U44
Pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	Pobranie krwi oraz zabezpieczenie materiału do badań laboratoryjnych	C.U50
Zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	Zaopatrywanie ran i krwawień	C.U60
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	Wykonywanie procedur medycznych pod nadzorem lekarza lub na jego zlecenie	C.U65
Monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego;	Monitorowanie stanu pacjenta podczas badania obrazowego: monitorowanie akcji serca, oddechu, ciśnienia tętniczego, saturacji, kapnometri lub kapnografii	C.U67
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

SEMESTR VI

Szpitalny Oddział Ratunkowy – praktyka śródroczna	Semestr VI	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Zakładać zgłębnik dożołądkowy;	Zakładanie zgłębnika dożołądkowego zgodnie z zasadami		C.U22
Zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	Cewnikowanie pęcherza moczowego zgodnie z zasadami		C.U23
Wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;	Intubacja dotchawicza w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej		C.U41
Wykonywać konikopunkcję;	Wykonanie konikopunkcji		C.U42
Wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	Wykonanie kardiowersji elektrycznej, wykonanie elektrostymulacji zewnętrznej serca		C.U47
Wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;	Postępowanie w przypadku wystąpienia odmwy opłucnowej zagrażającej życiu: tlenoterapia, zabezpieczenie rany klatki piersiowej opatrunkiem zastawkowym, dekompresja odmwy prężnej		C.U53
Decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub odstąpieniu od jej przeprowadzenia;	Umiejętność oceny stanu pacjenta w celu ustalenia postępowania podjęcia lub odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych		C.U56
Rozpoznawać pewne znamiona śmierci;	Ocena pewnych znamion śmierci		C.U57
Dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	Prowadzenia segregacji medycznej pierwotnej i wtórnej w warunkach pozaszpitalnych i szpitalnych		C.U58
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Prawidłowe wykonywanie medycznych czynności ratunkowych		C.U62
Identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń;	Umiejętność identyfikacji zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, postępowanie a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń		C.U63
Identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;	Identyfikacja wskazań do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci oraz interpretacja obecności objawów kwalifikujących		C.U64
Student zna i rozumie:			

Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.

Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:

1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
3. Kierowania się dobrem pacjenta.

Zespół Ratownictwa Medycznego – praktyka śródroczna	Semestr VI	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Podawać pacjentowi leki i płyny;	Prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii zgodnie z zasadami, wykonanie wklucia dożylnego, domięśniowego, podskórnego		C.U20
Stosować leczenie przeciwbólowe;	Leczenie przeciwbólowe w zależności od rodzaju i natężenia bólu		C.U29
Ocenić stopień nasilenia bólu według znanych skal;	Znajomość skal nasilenia bólu i ocena stopnia nasilenia bólu		C.U30
Wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	Rozpoznać zmiany patologiczne uszkodzeń tkankowych i narządowych odnosząc je do objawów klinicznych choroby		C.U37
Prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);	Bezprzyrządowe udrożnienie górnych dróg oddechowych, odsysanie dróg oddechowych, prowadzenie pośredniego masażu serca w zależności od wieku pacjenta, wentylacja z użyciem worka samorozprężalnego i maski twarzowej w zależności od wieku pacjenta, zastosowanie urządzenia do kompresji klatki piersiowej, zastosowanie respiratora, wykonanie iniekcji dożylnych, wykonanie iniekcji dożylnej, wykonanie iniekcji dożylnej z użyciem gotowego zestawu		C.U38
Wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;	Intubacja dotchawicza w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej		C.U41
Wykonywać konikopunkcję;	Wykonanie konikopunkcji		C.U42
Wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	Wykonanie kardiowersji elektrycznej, wykonanie elektrostymulacji zewnętrznej serca		C.U47
Wdrażać odpowiednie postępowanie	Postępowanie w przypadku wystąpienia		C.U53

w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;	odmy opłucnowej zagrażającej życiu: tlenoterapia, zabezpieczenie rany klatki piersiowej opatrunkiem zastawkowym, dekompresja odmy prężnej	
Decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub odstąpieniu od jej przeprowadzenia;	Umiejętność oceny stanu pacjenta w celu ustalenia postępowania podjęcia lub odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	C.U56
Rozpoznawać pewne znamiona śmierci;	Ocena pewnych znamion śmierci	C.U57
Dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	Prowadzenia segregacji medycznej pierwotnej i wtórnej w warunkach pozaszpitalnych i szpitalnych	C.U58
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Prawidłowe wykonywanie medycznych czynności ratunkowych	C.U62
Identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń;	Umiejętność identyfikacji zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, postępowanie a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń	C.U63
Identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;	Identyfikacja wskazań do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci oraz interpretacja obecności objawów kwalifikujących	C.U64
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

Oddział Ortopedyczno-Urazowy – praktyka śródroczna	Semestr VI	50 godz.	2 pkt. ECTS
Umiejętności – student potrafi	Treści programowe		
Układać pacjenta do badania obrazowego;	Zasady ułożenia pacjenta do badania obrazowego w zależności od stanu zdrowia i celu badania: RTG, USG, TK, MR		C.U2
Przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem wg ustalonych algorytmów		C.U7
Układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	Zasady układania pacjenta w pozycji właściwej do stanu chorobowego lub odniesionych obrażeń		C.U9
Przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	Badanie fizykalne pacjenta dorosłego: głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy, kończyn dolnych, kończyn górnych, kręgosłupa		C.U10
Podawać pacjentowi leki i płyny;	Prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii zgodnie z zasadami, wykonanie wkłucia dożylnego, domięśniowego, podskórnego		C.U20
Oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;	Posługiwanie się glukometrem i umiejętność wykonania badania poziomu glikemii		C.U21
Zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	Cewnikowanie pęcherza moczowego zgodnie z zasadami		C.U23
Identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	Znajomość zasad zachowania bezpieczeństwa własnego i pacjenta, otoczenia i środowiska, przestrzeganie zasad BHP		C.U27
Stosować leczenie przeciwbólowe;	Leczenie przeciwbólowe w zależności od rodzaju i natężenia bólu		C.U29
Oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;	Znajomość skal nasilenia bólu i ocena stopnia nasilenia bólu		C.U30
Monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	Monitorowanie akcji serca, oddechu, pomiar ciśnienia tętniczego, saturacja, kapnometria, kapnografia, pomiar temperatury w tym temperatury głębokiej, ocena poziomu glikemii, ocena czynności wydalniczej nerek – diurezy		C.U32
Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	Zaopatrywanie ran zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki		C.U44
Prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;	Wentylacja zastępcza z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego		C.U45

Pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	Pobranie krwi oraz zabezpieczenie materiału do badań laboratoryjnych	C.U50
Tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;	Zabezpieczenie krwotoków zewnętrznych, umieruchomienie kończyn po urazie z użyciem szyn: Kramera, próżniowych, szyny wyciągowej	C.U51
Stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;	Stabilizacja i unieruchomienie kręgosłupa z użyciem deski ortopedycznej, materaca próżniowego, kołnierza Schantza	C.U52
Wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	Wykonywanie procedur medycznych pod nadzorem lekarza lub na jego zlecenie	C.U65
Monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.	Monitorowanie stanu pacjenta podczas badania obrazowego: monitorowanie akcji serca, oddechu, ciśnienia tętniczego, saturacji, kapnometri lub kapnografii	C.U67
Student zna i rozumie:		
Podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy - B.W33.		
Kompetencje społeczne – student jest gotowy do:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; 2. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; 3. Kierowania się dobrem pacjenta. 		

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem opiekuna praktyk - osoby wykonującej zawód ratownika medycznego lub posiadającej prawo wykonywania zawodu lekarza, ratownika

medycznego lub pielęgniarce systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, będących pracownikami podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka. Dokonuje on oceny przebiegu praktyki zawodowej.

Nadzór nad prowadzeniem praktyk sprawuje nauczyciel akademicki wyznaczony przez Dziekana Wydziału. Dokonuje on zaliczenia i wpisu oceny z praktyki zawodowej do protokołu.

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest dostarczenie wykazu umiejętności wykonywanych czynności, wyszczególnionych w Dzienniku Praktyk, zaświadczenia o odbytej odpowiedniej liczbie godzin praktyki zawodowej.

Wykaz umiejętności jak również zaświadczenie są potwierdzane przez opiekuna praktyki zawodowej w wybranej placówce.

Po odbyciu przez studenta praktyki zawodowej jest on zobowiązany do wypełnienia kwestionariusza.

7. Zasady prowadzenia procesu dyplomowania

REGULAMIN DYPLOMOWANIA dla kierunku Ratownictwo Medyczne

Niniejszy regulamin zawiera informacje i zasady dotyczące procesu dyplomowania. Regulamin ten zawiera zarówno zasady bezpośrednio wynikające z „Regulaminu Studiów PWSZ w Nysie”, jak i zasady specyficzne dla kierunku: **Ratownictwo medyczne**.

PRACA DYPLOMOWA

§1

1. Student studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową nie później niż:

- do dnia 30 września - na studiach kończących się semestrem letnim.

2. Dyrektor instytutu na wniosek promotora pracy lub na wniosek studenta, może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej w przypadku:

- 1) długotrwałej choroby studenta, potwierdzonej odpowiednim zaświadczeniem lekarskim,
- 2) niemożności wykonania pracy dyplomowej w obowiązującym terminie z uzasadnionych przyczyn, niezależnych od studenta.

Termin złożenia pracy w tych przypadkach może być przesunięty nie więcej niż o trzy miesiące od terminu określonego w ust. 1.

3. W razie dłuższej nieobecności promotora pracy dyplomowej, która mogłaby wpłynąć na opóźnienie terminu złożenia pracy przez studenta, dyrektor instytutu zobowiązany jest do wyznaczenia osoby, która przejmie obowiązek kierowania pracą. Zmiana promotora pracy w okresie ostatnich 6 miesięcy przed terminem ukończenia studiów może stanowić podstawę do przedłużenia terminu złożenia pracy dyplomowej na zasadach określonych w pkt 2.

§2

W okresie przedłużenia student zachowuje uprawnienia studenckie z zastrzeżeniem dotyczącym prawa do korzystania z pomocy materialnej, określonego przepisami odrębnymi.

§3

Student, który nie złożył pracy dyplomowej w terminie określonym w § 1 pkt. 1 zostaje skreślony z listy studentów.

§4

1. Prace dyplomową student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego na stanowisku profesora, adiunkta lub wykładowcy.

2. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony nie później niż w pierwszym miesiącu zajęć po rozpoczęciu semestru poprzedzającego ostatni semestr studiów. Student określa temat pracy, który jest zgodny z wymogami określonymi w programie kształcenia dla kierunku.

Tematy prac licencjackich zatwierdza Dyrektor Instytutu

Praca licencjacka:

- a) jest przygotowana samodzielnie przez studenta pod kierunkiem promotora
- b) temat pracy powinien być związany z tematyką studiowanego obszaru lub obszarów wiedzy, jakim jest *ratownictwo medyczne lub pielęgniarstwo*.
- c) podlega recenzji przez recenzenta zatrudnionego na stanowisku profesora, adiunkta lub wykładowcy, którego wyznacza dyrektor instytutu
- d) stanowi przedmiot dyskusji i oceny w trakcie egzaminu dyplomowego

Praca licencjacka może być opracowaniem o charakterze:

- a) badawczym (analiza wybranego problemu na podstawie ankiet personalnych, dokumentacji medycznej, itp.)
- b) pogładowym (opracowanie teoretyczne wybranego problemu naukowego)

I. Wymagania merytoryczne

1. Praca powinna zawierać:

- a) wyraźne określenie problemu badawczego
- b) odniesienia do podstawowego piśmiennictwa przedmiotu
- c) opis sposobu rozwiązania problemu (materiał i metody).

2. Przygotowanie pracy licencjackiej powinno ukształtować umiejętności:

- a) samodzielnego studiowania piśmiennictwa
- b) diagnozowania i oceny problemów
- c) identyfikacji i analizowania obserwowanych zjawisk
- d) wyciągania właściwych wniosków
- e) czynnego posługiwania się nabytą w czasie studiów wiedzą i wykorzystania jej do logicznego toku wywodów
- f) posługiwania się jasnym i precyzyjnym językiem.

II. Wymagania formalne

1. Układ pracy:

- a) strona tytułowa (wzór na stronie internetowej PWSZ w Nysie)
- b) spis treści (według schematu ustalonego przez promotora)
- c) wstęp (we wstępie należy przedstawić ogólne tło badanego problemu, ogólne informacje o zawartości poszczególnych rozdziałów pracy, podstawy źródłowe)
- d) założenia i cele pracy (przesłanki wyboru tematu pracy, określenie nadrzędnego celu i celów szczegółowych)
- e) materiał i metody (określić szczegółowo materiał badawczy, zastosowane metody i narzędzia badawcze)
- f) wyniki badań lub szczegółowe przedstawienie problemu odpowiadającemu tytułowi i celom pracy
- g) omówienie wyników i dyskusja lub podsumowanie
- h) wnioski (syntetyczne wnioski wynikające z tematu i odpowiadające na cele pracy,
- i) wykaz cytowanego piśmiennictwa według kolejności cytowania, zgodny z wymaganiami opisu bibliograficznego,
- j) streszczenie (w języku polskim i angielskim oraz słowa kluczowe)
- k) wykaz tabel i rycin
- l) ewentualny wykaz załączników
- m) oświadczenie studenta o samodzielnym napisaniu przedstawionej pracy (wzór na stronie internetowej PWSZ)

III. Wymagania edytorskie

1. Maszynopis pracy licencjackiej powinien spełniać następujące wymagania:

- a) format arkusza papieru A4, czcionka: Times New Roman, wielkość czcionki podstawowej: 12 pkt., odstęp między wierszami: 1,5 wiersza,
- b) marginesy: lewy 3,5 cm; prawy, górny i dolny: 2,5 cm;
- c) stosować wyrównanie tekstu do obu marginesów,
- d) w ramach rozdziałów stosować akapity,
- e) wszystkie strony pracy muszą być ponumerowane (pierwszą stroną jest strona tytułowa, na której nie wpisuje się numeru strony, numeracja stron w stopce w części środkowej)

- f) tytuły rozdziałów powinny być napisane pogrubioną czcionką Times New Roman o rozmiarze 14 pkt.; tytuły podrozdziałów powinny być napisane pogrubioną czcionką 12 pkt.; poniżej każdego tytułu należy zostawić przestrzeń o szerokości 12 pkt.; nie należy stawiać kropek na końcu tytułów rozdziałów i podrozdziałów;
- g) zalecana objętość pracy: 50-60 stron
- h) wszystkie tabele zamieszczone w pracy powinny być ponumerowane według kolejności zamieszczenia oraz powinny być opisane tytułem umieszczonym nad tabelą (po tytule nie stawiamy kropki)
- i) wszystkie ryciny (zdjęcia, rysunki, schematy) zamieszczone w pracy powinny być ponumerowane według kolejności zamieszczenia oraz powinny być opisane tytułem umieszczonym pod ryciną (po tytule stawiamy kropkę)
- j) odniesienia do piśmiennictwa, w tekście pracy należy zaznaczać za pomocą liczb arabskich umieszczonych w nawiasach kwadratowych np. [27]
- k) w spisie piśmiennictwa powinny znaleźć się wszystkie pozycje cytowane w pracy ponumerowane i uporządkowane według kolejności cytowania. Jeżeli jest kilka prac tego samego autora, pozycje powinny być uporządkowane wg roku wydania.

Format spisu piśmiennictwa

1. W spisie piśmiennictwa powinny znajdować się tylko prace cytowane przez autora.

2. Jeżeli dana publikacja nie ma nazwiska autora to stawia się pierwsze słowo tytułu dużymi literami, tak aby później zapisać odnośnik w porządku alfabetycznym między autorami wymienionymi w piśmiennictwie.

Zapis dla artykułu z czasopisma: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł artykułu, tytuł czasopisma (zgodny z Medline, PubMed), rocznik, tom, strony.

Wzór: 1. Kowalski N., Nowak A.: System ratownictwa w Polsce. Zdrowie publiczne. 2000, 33, 210-223.

Zapis dla pozycji książkowej: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł, wydawca, miejsce publikacji, rok wydania.

Wzór: 1. Kowalski ZG.: Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL, Warszawa, 2005.

Zapis dla rozdziału z książki: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł, [W:] tytuł, nazwiska i inicjały imion redaktorów tomu, wydawca, miejsce wydania, rok, strony.

Wzór: 1. Kawczyńska-Butrym A.: Stany nagłe w chirurgii. [W:] Medycyna ratunkowa. [Red.:] Kowalski Z. PZWL, Warszawa, 2004, 203-248.

Określenia witryn Internetowych powinny zawierać: nazwisko autora, tytuł witryny, adres Internetowy witryny podany w nawiasie kwadratowym.

Wzór: 1. Mariah Snyder.: Complementary therapies - are really nursing ?

[<http://www.nursingworld.org/ojin/topic15/tpc15toc.htm>] w

The Online Journal of Issues in Nursing

Raporty, materiały firmowe, teksty niepublikowane

Podobnie jak w przypadku książek, dodatkowo lub zamiast wydawnictwa należy wstawić miejsce, w którym przechowywana jest praca lub gdzie była przygotowywana.

3. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor pracy oraz jeden recenzent zatrudniony na stanowisku profesora, adiunkta lub wykładowcy. Recenzenta wyznacza dyrektor instytutu, w którym praca została wykonana. Ocena pracy dotyczy przede wszystkim:

- zgodności treści pracy z tytułem pracy,
  - układu pracy, kompletności tez,
  - merytorycznej oceny pracy,
  - charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł,
  - poprawność języka, techniki pisania itp.,
4. Dziekanat jest odpowiedzialny za techniczne przygotowanie egzaminu dyplomowego

SEMINARIUM DYPLOMOWE

§5

Celem seminarium dyplomowego jest kontrola postępów i pomoc w realizacji pracy dyplomowej, szczególnie w ostatniej fazie jej powstawania. W ramach prowadzonego przez promotora seminarium dyplomant powinien uzyskać wiedzę na temat:

- zasad pisania pracy,
- stosowania metod badawczych,
- dokumentowania wyników badań,
- odwoływania się do literatury i innych źródeł,
- sposobów prezentacji wyników swojej pracy i poddawania ich publicznej dyskusji.

EGZAMIN DYPLOMOWY

§6

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
  - 1) zdanie wszystkich egzaminów oraz uzyskanie zaliczenia z wszystkich przedmiotów przewidzianych w planie studiów,
  - 2) zaliczenie praktyki zawodowej,
  - 3) uzyskanie łącznej liczby punktów ECTS, określonej dla studiów sześciosemestralnych co najmniej 180,
  - 4) wniesienie wszystkich wymaganych opłat za usługi edukacyjne,
  - 5) uzyskanie ocen co najmniej dostatecznych z pracy dyplomowej od promotora i recenzenta.
  - 6) praca dyplomowa przed złożeniem w Dziekanacie podlega procedurze antyplagiatowej określonej w odrębnym zarządzeniu Rektora
    - 1 egzemplarz archiwalny pracy dyplomowej – praca musi być zatwierdzona przez promotora, wydrukowana dwustronnie (czcionka 12), oprawiona w miękką okładkę, klejona, z płaskim grzbietem, odstęp pojedynczy,
    - 2 egzemplarze pracy dyplomowej do rejestracji, które następnie wraz z drukami oceny pracy dostarcza się promotorowi i recenzentowi. Prace te mają być wydrukowane jednostronnie,
    - pracę należy dostarczyć również w wersji elektronicznej (płyta w kopercie wklejona na końcu pracy egzemplarza archiwalnego).
  - 7) dostarczenie do Dziekanatu:
    - oświadczenia o prawach autorskich – oświadczenie to powinno być zamieszczone na ostatniej stronie pracy dyplomowej i własnoręcznie podpisane, (druk znajduje się na stronie internetowej Uczelni)
    - karty opisu pracy – należy wypełnić zgodnie z instrukcją i dostarczyć wraz z pracą dyplomową do Dziekanatu (druk znajduje się na stronie internetowej Uczelni),
    - karty zobowiązań studenta,
2. Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją Egzaminu Dyplomowego powołaną przez Dyrektora instytutu, w skład której wchodzi: przewodniczący oraz dwóch członków Komisji

Egzaminu Dyplomowego. Przewodniczącym Komisji Egzaminu Dyplomowego może być wyłącznie profesor, adiunkt lub wykładowca zatrudniony w uczelni. Na kierunku Ratownictwo medyczne Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego musi dodatkowo posiadać specjalizację z medycyny ratunkowej. Członkami Komisji Egzaminu Dyplomowego są promotor pracy i recenzent pracy lub inna osoba powołana przez Dyrektora instytutu spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w instytucie co najmniej na stanowisku wykładowcy. Co najmniej jeden członek komisji egzaminu dyplomowego powinien być zatrudniony w uczelni na stanowisku profesora.

3. Jeśli praca dyplomowa była wykonywana w określonym zakładzie pracy, bądź jej temat jest ściśle związany z potrzebami zakładu, dyrektor instytutu może powołać w skład komisji przedstawiciela tego zakładu.

4. Egzamin dyplomowy winien odbywać się w terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy od wyznaczonej daty złożenia pracy dyplomowej.

5. Dyrektor instytutu może ustalić indywidualny termin egzaminu dyplomowego dla studenta, który złożył pracę dyplomową przed upływem terminów określonych w § 1 pkt. 1.

6. Na wniosek studenta lub promotora uczelnia przeprowadza otwarty egzamin dyplomowy.

7. Wniosek taki należy złożyć składając pracę dyplomową. Decyzję o przeprowadzeniu egzaminu otwartego podejmuje dyrektor instytutu.

8. Po podjęciu decyzji o ustaleniu egzaminu otwartego, na 14 dni przed datą jego przeprowadzenia, zostaje zamieszczone ogłoszenie na stronie internetowej uczelni.

9. Uczestnicy egzaminu otwartego nie będący członkami komisji egzaminu dyplomowego mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, nie mogą zadawać pytań dyplomantowi oraz uczestniczyć w obradach w części niejawniej oceniającej egzamin.

10. Nie stawienie się w terminie otwartego egzaminu dyplomowego osób trzecich nie wstrzymuje przeprowadzenia egzaminu.

§7

1. Egzamin dyplomowy składa się z części praktycznej i teoretycznej.

2. W trakcie egzaminu praktycznego student losuje dwa zadania z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych. Warunkiem zdania egzaminu praktycznego jest uzyskanie oceny pozytywnej ze wszystkich wylosowanych zadań praktycznych. Za końcową ocenę z egzaminu praktycznego przyjmuje się średnią arytmetyczną z ocen za poszczególne zadania praktyczne.

3. Warunkiem dopuszczenia do części teoretycznej egzaminu dyplomowego jest zdanie części praktycznej egzaminu.

2. W części teoretycznej egzaminu dyplomowego student prezentuje w zwartej formie (5-7 minut) tytuł pracy, jej cel i założenia, stosowane metody oraz wnioski (podsumowanie pracy).

3. Po dyskusji nad pracą student odpowiada na co najmniej trzy wylosowane pytania z zakresu programu kształcenia realizowanego w toku studiów. Ta część egzaminu może odbywać się w formie pisemnej.

4. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala końcową ocenę pracy dyplomowej, uwzględniając oceny promotora pracy i recenzenta oraz sposób zreferowania i obrony pracy.

5. Przy ustalaniu końcowej oceny pracy dyplomowej oraz przy ocenie odpowiedzi na pytania stosuje się oceny określone w § 24 Regulaminu studiów PWSZ w Nysie.

6. Za ocenę egzaminu dyplomowego przyjmuje się średnią arytmetyczną z oceny za egzamin praktyczny i oceny za odpowiedzi na pytania (lub wynik części pisemnej egzaminu) stanowiącej średnią arytmetyczną ocen za odpowiedzi na poszczególne pytania.

7. Ocena z egzaminu dyplomowego jest niedostateczna w przypadku wystawienia za odpowiedzi ustne lub pisemne na pytania, więcej niż jednej oceny niedostatecznej.

8. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej wyłącznie z części teoretycznej egzaminu dyplomowego, student zdaje powtórny egzamin tylko z tej części.

§ 8

1. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do tego egzaminu w ustalonym terminie, z przyczyn nieusprawiedliwionych, dyrektor instytutu wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny.

2. Powtórny egzamin nie może się odbyć później niż po upływie dwóch miesięcy od daty egzaminu pierwszego.

§ 9

1. Ostateczny wynik studiów ustala komisja egzaminu dyplomowego.

2. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są:

1) średnia ocen za cały tok studiów z wyłączeniem semestrów niezaliczonych, zaokrąglona do dwóch miejsc po przecinku. Średnią ocen oblicza się jako średnią ważoną.

W obliczeniach brane są pod uwagę oceny końcowe ze wszystkich przedmiotów objętych planem studiów. Średnią ważoną wyznacza się w następujący sposób: ocenę z każdego przedmiotu mnoży się przez przypisaną mu liczbę punktów ECTS. Uzyskane wyniki sumuje się i dzieli przez sumę punktów ECTS ze wszystkich przedmiotów, stanowiących podstawę ustalenia średniej.

2) ocena pracy dyplomowej,

3) końcowa ocena egzaminu dyplomowego.

3. Ostateczny wynik studiów stanowi sumę: $\frac{1}{2}$ oceny wymienionej w ust. 2 pkt 1 oraz $\frac{1}{4}$ ocen wymienionych w ust. 2 pkt 2–3.

4. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyrównany do jednej z następujących ocen, zgodnie z zasadą:

do 3,25 – dostateczny (3)

3,26 - 3,75 – dostateczny plus (3,5)

3,76 - 4,25 – dobry (4)

4,26 - 4,65 – dobry plus (4,5)

4,66 - 5,00 – bardzo dobry (5)

5. Wyrównanie oceny dotyczy tylko wpisu do dyplomu, we wszystkich innych zaświadczeniach określa się rzeczywisty wynik studiów, obliczany jak w ust. 3 z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

6. Komisja egzaminu dyplomowego może podwyższyć ocenę, o której mowa w ust. 4, nie więcej niż o jeden stopień skali ocen, jeśli student z pracy dyplomowej, egzaminu dyplomowego otrzymał oceny bardzo dobre oraz w ciągu ostatnich dwóch semestrów studiów uzyskał średnią ważoną ocen (gdzie wagami są punkty ECTS) z przedmiotów, dla których w programie kształcenia przewidziano egzaminy, co najmniej 4,0.

ARCHIWIZOWANIE PRAC DYPLOMOWYCH

§ 10

1. Prace dyplomowe archiwizowane są zarówno w postaci papierowej (w teczce akt osobowych absolwenta), jak i w wersji elektronicznej - na nośniku CD dołączonym do pracy.
2. Archiwizacją prac dyplomowych zajmuje się Dziekanat.

8. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

- a) łączna liczba godzin zajęć (godzin kontaktowych):
  - studia stacjonarne: 2715
  - studia niestacjonarne: 2715
- b) łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia:
  - studia stacjonarne: 144
  - studia niestacjonarne: 144
- c) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych: 94
- d) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych - 7
  - Prawo medyczne - 1 pkt
  - Etyka zawodowa - 1 pkt
  - Socjologia medycyny - 1 pkt
  - Psychologia z elementami interwencji kryzysowych - 3 pkt
  - Komunikacja społeczna i etykieta w życiu publicznym - 1 pkt
- e) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego: 7